

TRẦN-DÂC-NGHĨA
TỔNG-LÝ
Giá bán: nhứt trình
Trọn năm.....5 00
trong tháng.....3 00
Những bài gởi đến không
đang lên báo được thời
không lẻ trả lại, xin các
ngài lưu ý.

AN-HÀ-BÀO

MỖI TUẦN XUẤT BẢN NGÀY THỨ NĂM
ÉDITION EN QUỐC-NGỮ ĐƯ COURIER DE L'OUEST

➡ Organé d'Informations Agricoles, Commerciales et Industrielles ➡

NHÀ BÁO Ở TẠI DƯỜNG — Boulevard Dolanou — Cà Mau

DEPOT LEGAL
SINGAPORE

847

TRƯƠNG-QUANG-TIỀN

CHỦ BÚT

Về việc mua bán hay là
mua nhứt trình xin đề thô
cho M. TRẦN-DÂC-NGHĨA

Lúc mua báo xin các
ngài chiếu cõi, gởi số tiền
luôn, bòn-quán lấy làm
thảm cảm.

LÚA GẠO NAM-KỲ

Từ đây có thể phát giá lúa để phòng cho
khôi thất giá lúa mìn

Từ mấy tháng nay các nông-gia xứ
ta hàng than-thở về sự lúa gạo hạ giá
lúc tháng hai tháng 3 Annam lúa có
giá được đến 90\$, 92\$, một trăm giã 40
pires, các nông-gia ai cũng ngõ là lúa
sẽ còn tăng giá thêm, vì là mới đầu
mùa mà lúa giá đó, có lý nào qua nửa
mùa hoặc cùi mùa lại bán không
được trên giá đó sao? Bởi cõi nêu phản
nhieu nông-gia, trừ ra nhũng người
gấp-dụng tiền bạc về việc chi đó, thì có
bán một ít lúa mà tiền xài, chõ không
cán kip, thì ai cũng là dễ dò dăng
nhóng giá cao mà bán. Dè đâu, giá lúa
đã không phát thêm lên; lại còn dào
dập hả xuống, đến ngày nay 100 giã li
giá còn có 65\$ 68\$ mà thôi. Các nông
gia ai cũng ta thán về sự lúa sụt giá,
tung bạc chi tiêu trong các việc, song
không đánh đem lúa ra để bán theo giá
nhé như vậy, thà vay bạc chịu lõi, chõ
chẳng nõi đem lúa bán mà chịu lõi. Đây
là cái hiện-tinh của các nông-gia ta
trong lúc này. Còn phản chúng tôi là
nhà soan báo, hõi hay diều chi thi giới
thiện, hoặc gấp diều chi khue-mác thì
giảng công-tiêm nguyên-lý mà bày lõi
cho quốc dân hay hiểu, chí ư cuộc lúa
sụt giá này là một cuộc thiệt hại cho
nông-gia chõi, vây cũng nên cho
rõ gốc bõi đâu mà ra.

Năm rồi, các xứ lúa còn dư lại nhiều
kẽ ở miêng Á-tô-á (Asia) thi Miền-điện
Xiêm-la, Nhứt-bản, Phi-luật-Tân, (Phi-
lipines) cứ nõi cũng của lúa, lại thêm ở
Phi-luật-Tân là một, xíu mẩy năm trước
vẫn tiêu-thụ lúa xíu tõi nhiều, năm
nói các diễn-chú nông-gia trong xứ
muốn giờ cái quyền lợi của họ, sợ lúa
các xứ khác đem đến Phi-luật-Tân mà
bán, thì lúa trong họa-xứ phải chịu thiệt
hại, nên họ yết cầu chính phủ cấm
đóng cho lúa gạo các xứ khác nhập
cảng mà bán, vñlai Nhứt-bản cũng không
kém lúa, duy có một mình Trung-hoa
trong nước có cái nạn chiến-tranh
hõi hõi, mua mảng thõi-bát, lõi có nhiều
bõi phái cõi mua lúa gạo nhiều, nhưng
mà chõng phái một mình xứ Đông-pháp
ta được bán trao cho họ, còn Hué-ký,
Xiêm-la, Mieng-Điên ai cũng mong thừa
cơ thu lợi, nên chỉ dàn Trung-hoa năm
nói không phái ăn ròng một thứ gạo
chỗ Đông-pháp là mõi thời, nào là gạo
Hué-ký, Nhứt-bản, Xiêm-la, Mieng-Điên
chõi, có bán cho Trung-hoa một phần
to-lác vậy. Việc đây trõi đến ngày nay
cũng còn chưa giải, bõi cõi nõi lúa gạo

xíu ta, dâu rằng Chánh-phủ cho xuất
thor, xay gấp người anh em bạn thiết là
tùi miêng rờ, mời vào nhà chơi.

Bá — Anh đi qua đây có việc chi?

Vàng — Tôi nghe thiên hạ dồn 21 tinh
rong Nam-ký có nhiêu ông đại phú nhiều
là chũ, làm duan, làm phước, tuu ơn bố
đức, đem bạc trăm cõi chùa, xuất bạc
ngàn cõi chùa và lập miêu. Rõa nõn tõi
nhau dịp-ranh này đến đây, trước là di
vieng dia cõi 21 tinh, và sau nữa xem
coi có thiệt như thế không.

Bá — Phải do anh! điều đó vẫn có.

Vàng — Chủ-tưởng là đem bạc trăm
cõi chùa, xuất bạc ngàn cõi chùa và
miêu, gọi rằng làm duan, làm phước, thi
nhau dứa đức hay sao? Tôi sỹ đã không
lặng phước, mà phải bị tội với trời phải
võa là khắc da!

Bá — Úa sao anh gọi rằng không
đặng phước, mà lại phái tội? Chõ làm
nhau sao mới gọi rằng phước?

Vàng — Tôi nói cho chủ nghe: khi xuất
bạc ra cõi chùa và miêu rồi thì phải
trước thấy chùa và trước là nhan khói
cho phat, sau nữa săn-sóc trong chùa.

Như rõrõ dặng một ông thầy chi
giết tu hành xâ-thâu câu đạo, xâ-phu câu
câu lam qui luat, ngũ-zai nghiêm thi
hõng nói chi, cuối rõrõ lâm nhâm mõi
ông ẩn-võng niết-phat; trõo xâu
lau thuở chõng kẽ tam qui, không kién
ngõ giải, khi vé chùa rõi sâng cõa
thập phuot tin cung, & không ẩn, dâ
trõrõ rõi cõa sanh tõ .....

Bá — Ấy là tội với trời phạt còn sao
mới gọi làm phước, làm duan, thi anh bõ
dõe?

Vàng — Trong lú: này Annam ta không
ngõe, cứ nghiệp nông vi bón, bón, rìa
tên nõo mua-mảng tốt, cõi trai, thõn
thi no đủ, còn rám oão mua-mảng thõi,
thi thiên-ha đổi, không ngõe chi khác
mà làm, nên sinh ra trõm cõi. Nếu
ki-čõng sanh thời trõm cõi này thi có
đủ dâu nõi vý nuôi con.

Có nhiều người nghèo khổ, ở phis
võn, rãy, ruộng cũng ngoài chờ, cõ
con từ 7, 8, 9, 10, tuổi, bụng muỗi, cho
trõ kỵ di học, ngõe và học văn, nhưng mà
trong nhà nghèo khổ, chõng biết làm
sao, tĩn thõi-luồng nõa. Có khi nghèo
quá phái đem mõi dứa nhỏ, cho ở với
người, mỗi tháng 5 bây cõi một đồng.

Nhiều khi di kiểm-chú dứa mõi dứa
nhó ay cho ăn cơm không, cõi hi người
ta không chijumutorg. Hoặc sai ra ruộng
hát từ con ốc, hái từ ngọn rao dem về
luoc au-tri, an. Then bõi Người ăn không
hết, kẽ ruột chõng dày!!!!

Bá — Nghé anh nói tôi cũng đồng lòng,
nhưng mà xin anh cõi nghĩa sự làm
duan, làm phước cho tôi ngõe và kim
chõi, chõi mà cõi mõi dứa nhỏ ngõe
não này, cõi khõi cõi đổi kõi hõi
toàn trong vía xý.

A. H.

Hoàng-thượng đà đèn Pháp-quốc

Tin Paris ngày 21 Juin 1922 cho hay
thog Hoàng-thượng Việt-Nam đã đến
Marseille rồi. Lú: Hoàng-thượng đều
cõ quan Thuc-địa-thuyng-tho Sarraut
ogbinh-tiếp.

Hoàng-thượng choán cõ M. Charles
đàm-luân với M. Outrey và quan-thay
mặt cho quan Toàn-quyền Long-mít-hõi
lau. Ngày 10 cho các nhà soan báo biết
cái mục-danh cõi ngõe giá này. Khi
hõi-lei-lau, cõ quan linh dàn hõi.
Ngõi và cõ quan hõi giá lõi xe hơi,
thien-ha đồng-dao-lau.

THỜI ĐÀM

Mặc bạch phân-minh

Ngày kia Vàng di ngao-đu, đến Cán
chóng nó lớn lên dặng biết chữ và biết
ngõe, dẽ khõi sinh thói đạo-tặc.

Vàng — Muốn vậy thi phải cây mõy
đông bao-hõi, và mõy bà zì-biệp chõi hay
cõi chùa-lập miêu, và mõy ông đại phú
gia khõe nõa mới được cho.

Bá — Vì sao vậy? nay là anh muôn
cây deu mõy dứa nhỏ nghèo nõn, ấy về
chùa ờ và mõy ông mõy bà ấy giúp
cõi áo quần mặc phải không?

Vàng — Không phải vậy, chõi xu-chuân
bõi số bạc cõi lập miêu chùa-lai, và
hùn với mõy ông điện chõi khõe mõi
người mõi it, dẽ lại cho thành
số bạc lõa rồi xin phép Chánh-phủ cõi
ra một cõi trường bá ngõe, kẽi là Bán-
ngõe công ty tại Tinh-não-dõ. Khi lập
trường ấy rõi trước một ông thầy dạy
học chữ và thầy dạy họ: rõn, ngõe mõi,
ngõe hõi, ngõe sát, và ngõe khõe v.v.

Gõi giõy rao trong lú: chau nay, trong
võn ruộng, và ngoài chờ, nhưng nhõ
ngõe nõu có con trai từ 7, 8, 9, 10, tuổi
mà không dứa sõe nuôi trõy thi đem

chóng nó đến trường. Bá ngõe công ty
demy cho đến 20 tuổi, dạy chúng nó ho
chữ và học ngõe.

Những người nõo đem con đến chõ
Bán-ngõe công ty, thi ông Chánh-phủ
trường này sẽ cho người ấy mõi số bạc
Bá — Anh nói vậy tôi ngõe phái, còn nhõ
cha me mõy dứa ngõe ấy thương con,
không dứa để cho chúng nó đi xa, không
đem cho trường bá ngõe công ty rồi thi
mõi sao?

Vàng — Tôi dám chõi nõu có cái nhà
trường ấy rõi thi mỗi người đều muõ
đem con tới.

1 — Bằng lanh một số bạc dứa ngõe
2 — khõi lo cơm và quần áo cho trõ
nhõ ấy từ 7 tuổi chí 20 tuổi.

3 — Khõi tõn tõn cho ăn học, mõi
trõ nhõ ấy dstant cõi ngõe trong minh.

Bié bõi diệu trên đây, ai mà lại không
đem con đến cho ăn học.

Bá — Anh nói phái, song tôi còn sỹ
mõy ông đại phú già và mõy bà ngõe
chõi khõng sõng lung thi mõi sao?

Vàng — Chủ-tưởng vây thi phái lõi
chú ngõe coi: phat là người Thiêng-
trước, nhõ & tại Tuy-phuot, ngõe lõi
chõi không thấy hình, mà cõi xuất ra
bõi muôn bõi ngan cõi chùa, cõi miêu
cho phat. Chõi như bõi nhõ này, đồng
mõi đồng hõyt với mõi ôn, doi khõ
trõrõ con mõi mõi vng, cõi lõi dâu mà
mõy ông lại diium nhiều sao?

Bá — Cõi như Chánh-phủ khõng cho
phép cõi nhõ trõrõ ấy rõi làm sao?

Vàng — Chánh-phủ thương dân Ann
nam như con ôn, cõi lõi dâu không cho
phép. Theo ý tôi, tương chõng nhõ
trõrõ dâu át ôi, chánh-phủ sẽ chõnra
mõi số bạc, thi định mõi giúp đỡ. Chõi cõi
cõi phái rõi quâ!

Bá — Cõi lõi dâu. Mõy ông trên đây ra
lam dâu hõc đao ai cùng .. da nhiet
thanh-thuong con đồng-thuong; ly xõ
sự el-ang-dát-thanh. Tõi kien chõi lõi vè
Mai sõ lõi nõa.

Chưa bõi thói dí doan

Mỗi năm nhõ nước định mõi làng phải
bát dâu dúng 23 tuổi ra bát thâm dâng
lú: di lính mõi tên là 2 nám. Chango
phái nhõ nước bát mõi tên dùng 23
tuoi di lính bét, chõi mõi làng lú: có
một vát tên mà thôi, như thế mà họ còn
trõn-tranh thõe nõi thõe khác, còn nõu ra
bát thâm trung từ số 1 cho tới số 6, 7
tai cõi mõi vát con đều lo sợ hãi-nùng,
lú: bát dâu ta it chõi lõi que lõi cõi,
lú: cam phuot ngõe khõ mà dâng gáu
cõi cha me vát con.

Bát thâm tên mõi nám, ở làng mõy
người có con trai dúng 23 tuổi thi trong
lòng lo sợ, dâu người giàu kẽ ugbo
cung thõe, nõo là khõ, vát vát vát, bõ nõ
chùa miêu lõng-rõng người giàu thời
khão hát chùa miêu cung-heo cõi kẽ
ngõe lõi cung-gá vlt, xio cho khõi
cõi linh. Lâm người bát thâm trung số
1, 2, 3, kiém chõr lõng-hõng mà bát
cái thõn là liêu cõi nám mõi ngày
nõa dõo ngày lú: nõo là uống thuốc xõ
bát an bát ngõ lõi thõe nõi thõe khác cho
thõn thõe ồm-yeu như người dâu mõi
mõi, cho quan-thay vây bát di hoặc
khai-binh sõ lõi bát hoặc vát lõi đem
lo el-õi nõi chõ kia.

Khõi hõi rõi cha me vát con vui
mừng hõi hõi, như thõe lài cõi là một lõi
sám lõi vài tră lõi dúng nõi bát nõi di chõ
cung miêu, xem dâng thi dâu biêu rõng
người mõi cõi nhõm lám diệu lõi lõng
chõi nõa lõa lõa bát hõi theo cõi
nõi gót người Bai-pháp thời dâu at
lòng ván-minh, xú át man táo hõi.

Dâ hay rõng cách lõi xõi xuôi ai lai chõng
thuong c-áng nhõ obung hõi coi nhõ
người Trun,-quõ: ho chau lõu xú vát
qua xú kia kinh dinh sự nghiệp cõi kẽ
phái gót xát ở tha hương thay; cõi
người mõi sõ di như thõe một mai cõ
thác thời chõng thay cha me vát con.

Sự di hõi lài việc bón phan cõi người
dâu trong nước, trung thâm thời ra
giúp nước hai nám cung chango bao lõu
cõi nõi cõi công-tran thi được bang
thuong chõr tõrõ eõ phái là vich vang
khõng? Sõ khõng xem như các nước
ván-minh, mõi người trai lõa lõa
dung tõrõrõ hõi phái ra giúp nước đõi
ba nám, cõi mõi ra lõp ghiệp.

Ói: ngõeiminh chõi bõi được nhõ
tuc hõi kõi, khõ tiec thay!!!

Võ-ngõe-An

Vàng — Trong sáu lú: nay obieu
ong da ván quang kiêu, thi duc gõm da
obie bõi: Đõc-phû xõ, phû, huyen, Hội-
đồng-quan-hai, thay cõi tông, thay phû
long, thay bõi đóng-dia-hai, tay ban
biên, cõi, chõi. Mõy bõi trên đây, cõi lõi
khõng mõi hõi óng ra lõi lõng thõm
não sao?

Bá — Anh nói thi ngõe phái, hõng thi
cõi lõi phái rõi quâ!

Vàng — Cõi lõi dâu. Mõy ông trên đây ra
lam dâu hõc đao ai cùng .. da nhiet
thanh-thuong con đồng-thuong; ly xõ
sự el-ang-dát-thanh. Tõi kien chõi lõi vè
Mai sõ lõi nõa.

Đô thành - Hau-giang

Mua thuốc

Châu-binh, le 16 Juin 1922
A Monsieur Trài-dâ - Nghia Quán-lý
An-quán An-hà Cantho

Kính thám ông cho dặng vạn thọ và
cát-xê, và nội già quyền ông đều mọi
sự hồn. Hòn tháng Juin tài ô xem
cao-bạc của ông nên ông có kí thuốc
Tiêu-Thành el-khai thi tài uống
thuốc của ông trong 10 phần hết dạng
9 phần. Vậy tài xia ông sảng lòng gửi
cho tôi xia 30 cát thuốc THIỀN-THÀNH
CHÍ KHÁI và 10 cát thuốc VÂN-LINH TẾ
và xin ông sảng lòng ẩn-hành trong An-
Hà dặng thiếu ha biết thuốc của ông
rất thần-biệu dặng mua mà uổng.

Thái út lời thám ông. Nay kính
Monsieur Thắng
Hàng-Cà làng Châu-binh
Tổng Bảo-Lợi
à Bétre

THỜI SỰ Giá bạc

Thứ sáu... ngày 23 Juin..... 61.45
Thứ bảy... ngày 24 Juin..... 6 55
Chúa-như... ngày 25 Juin..... 6 65
Thứ hai... ngày 26 Juin..... id
Thứ ba... ngày 27 Juin..... 6 70
Thứ tư... ngày 28 Juin.....
Thứ năm... ngày 29 Juin.....

Giá lúa

Lúa chờ đến nhà máy mỗi tạ 100
kilos là:
Thứ sáu ngày 23 Juin.... 4 18 à 4 37
Thứ bảy ngày 24 Juin... id
Chúa-như... ngày 25 Juin.... 4 18 à 4 36
Thứ hai ngày 26 Juin.... id
Thứ ba ngày 27 Juin.... id
Thứ tư ngày 28 Juin.....
Thứ năm ngày 29 Juin.....
Cantho

AN CỨ

Trong tháng rồi một tên Khách-trú
Trương-Ba ở Trao di mua heo và
ngang lối trên Caicôm một dòn nhảm lùc
t giờ chiều, có 2 chiếc xe đạp
di cầu, thính linh áp vỏ ghe Trương-Ba
bán chiếc này bị bịnh cách tay, lật
lòng giật hết 6,7 chục ngon bạc rồi
buồn mặt. Trương-Ba tri hô và đến quan
biên-lý dâm từ cờ.

Ngày 17 Juin nămlúc canh khuya, 1
dòn áu truy cập tới đánh trại ruộng của
tên Nguyễn-vân-Thêm ở làng Huâ-Thinh
(Cauk), bắt hết 3 con trâu và tài vật
cùng bộn, lại đánh tên Tuém bị hịnh
còn nằm dường bệnh tại nhà thương.

Các cai Quan trên cho lính mệt-thám
và lính tuấn rào kiểm bắt họa gian ác
tay trước trùm họa cho lương dân chờ
đứng để chờ khi chúng nó đánh người
ta sẽ bắt, vì chúng nó thường có súng,

đan thi tay không tài nào đương cự
cùng súng cho nổi.

XE KIẾN ĐỘNG CON NÍT

Sớm mai ngày 23 Juin 1922, lúc 8 giờ
tại chau thành Cántho cái xe kiến của
tên Lý-nguồn-Bà cầm cương ngựa
ruồi cảng nhám một đứa co nít 13 tuổi,
tray nát el-úi el-hó khở không sao. Nghe
lại thi lòi ở nơi đứa nhả này, vì thấy
xe thay nhảy theo bần dập deo xe, ruồi
trái chon tè bi xe cảng như vậy, song
công may là khôi gác xương đó.

Mấy đứa nhả hay deo xe hái coi dày
má chửa, kéo cá ngày, nếu chẳng trầy
mình thì cũng dập xương, có khi còn
phải bỏ mình nứa lá khác.

HUYẾT KHÍ CHI NỘ

Một bím nhún mang tai Tân-hoa-Tây
(Cántho)

Một chuyện mới xảy ra tại Tân-hoa-
Tây hôm ngày 23 Juin lúc 3 giờ chiều
ở dưới chiếc dù dập đứa hành khách Cán-
tho qua Caicôm (Rachgia). Số là tên
Nguyễn-vân-Hay 20 tuổi vatreo Dương-vân-
Chi cùng 20 tuổi cả 2 đều là bạn dù, lúc
ghe đang nương giây chảy bướm, chúng
đó cãi cọ cùng nhau về công việc làm
vặng nhẹ sao đó rồi xép lại ẩn dà với
nhau, tên Hay bèn rút con dao 2 lưỡi
đam vỏ bụng tên Chi một vit rất sâu,
Chinga xuồng sau 5 phút đóng hổ thiếc
hơi. Việc 2 tên rẩy ra lòe thót rồi ẩn dà
đam nhau rất mau, làm cho ai nấy dường
đó chẳng ngờ mà cao chúng nó ra cho
kip, lòi lại thi chuyện không ra gì, đứa
này vạnh đứa kia trong công việc làm
rối bời mảng nhau mà gác nên áo
mang như vậy.

Lang bát nội vụ giải đến quan Biên-
Ly, dài lịnh... . . . . . có phải là: Huyết khí
chi nộ, chẳng chi suy nghĩ trong một
cái giận vỗ lõi làm cho miến phai mang
tai không? thật là: Nhứt thiết chí mến
não, GIAI TUNG BẤT NHÂN SINH. Vậy làm
người ở đời: nêu có cái tè i ghia chí
nộ, mà chẳng nêu có cái huyết khí chí
nộ, là phải hơn.

GIƯỜNG-DÀM!!! THIỆT HAY LÀ PHAO???

Ngày 22 Juin 1922, làng Thiên-mý
(Trao) nẹp tới quan Biên-Lý (Cántho)
1 đứa con gái là Huỳnh-thị-Ba 13 tuổi;
vì thi này và cha mẹ nó đồng cáo rằng
nó bị tên Trần-vân-Thinh 25 tuổi dò
danh và cưỡng dâm nhầm lúc nó đi giày
bò ngoài đồng, rãy gặp tên Thinh đang
giết trâu, rồi Thinh dụ-dỗ nó mà làm
ra có tội.....

Quan Biên-Lý phu cho quan Lương-Y

khảo thị Ba, thi rõ thị này tuy là nhó
tuổi (13) mà vóc-vật chắc-chắn, lại thế
cũng dà lóng động dào khép mõi, nên
cứ dâng trình-tiết chẳng con.

Thiệt hay là phao không dc được, đợi
Quan Bồi-thảm vẫn tra rồi mới rõ —
Còn tên Thinh lòi trốn tóm chưa được.

MÁU GHÉP PHÁT ĐỘ

Ngày 21 Juin 1922, tại luting Myskhâh
(Cántho) có Trần-thi-Nuôi 31 tuổi, vì sự
ghen-tuong nghe nói chồng là Trần-vâ-
Tri có ngoại tình cùng một à khác. Lúc
el-lay Tri quyết rằng không có, lại
buông nhiều lời xót y thị Nuôi tức giận
dọc da chém nhám cổ tay của Tri mâu
ra lại lóng. Tri bỏ lều làng bắt i-điunop
đến quan tra vấn.

BÌ DÀNH TRỌNG BỊNH

Tại làng Long-Truyền (Cántho) ngày
20 Juin 1922, nơi thân dưới eau-sắt
dường Cántho-Binhthay có xây một vù
danh trọng lịch, duyên có nghe ra như
vậy: Nguyễn-vân-liệu 16 tuổi và vợ là
Thi Lai cả 2 vợ chồng đều bị tên Dân
danh trọng tinh, bởi thị Lai có cho tên
Dân mượn too\$ đòi hỏi nhiều lần mà
Dân chưa trả. Lần này thế khi thị Lai
công nóng lòng vì cửa đã cho ra mà
không trả lại cũng có nhục mạ chí đến
Dân nên Dân dò thám hung đánh thị Lai
trong binh, chồng thị Lai là Hậu thấy vợ
bị đánh khôn nở bô, bèn nhảy vỏ tiếp
bị tên Dân chup cây đánh trúng vỏ
tráng rất nặng te xiêu bát lanh.

Ai nấy áp đèn bài hàn rồi bão với
làng giải nội vụ đến Quan Biên-Lý (Cán-
tho), chờ thị Lai và tên Hậu và nhâ-
thương tên Hậu cứ nắm thiếp-thiếp
chưa tỉnh lại. Vì ở ngoài xem chẳng
thấy chi cho lâm, song thấy nằm thiếp-
thiếp hoai, nghĩ cho là bê so, nếu qua
như lời, thì tánh mạng của tên Hậu
phải nguy!

Viec phai chăng chưa quyết, đê đợi
ly-doan của quan thay mới rõ thật —
Còn vít tích của thị Lai tuy là có mán
nhieu, nhưng mà xét ra thì k long dến
đôi phai hại mạng, nếu nêu đường binh
tại nhà-thương ít ngày thì lành mạnh
được.

G-ho Cái-cao (lai-cho)

Hỏi người Annam

Xin giúp đồng bang cho dược thương
trường tuu tháng. Ai muốn mua sỉ (en
gross) hoặc mua lẻ những hàng, to-hu
Bắc-ký, hàng Bom-hay vải may mùng
tulle tookuois cho dược hàng tốt, giá
rẻ, nên viết thư-mau mua cho tiệm.

LA-VÂN-TRỌNG Cántho.

Tuổi sô được rẻ, nhiều, ai muốn
muốn coi kiêu hàng échantillon hối giâ
thời tiệm La-vân-Trong sẽ trả lời liêng.

LA-VÂN-TRỌNG

CÓ BẰNG CẤP CỦA HỘI BÁU XẢO MỸ-NHỊE HANOI BANG KHEN
DIPLOME DE MERITE EXPOSITION DES BEAUX ARTS DE HANOI 1921
Cordonnerie - Chapeuterie - Tonkinoise
GRAVURE SUR METAUX ET MARBRE

NGUYỄN CHÍ HOÀ

83 Rue Catnat - Saigon.

DONG GIAY LAM NON LA KHAC CO
NG.CH'I HO'A
BAN-SI GIÁ RE
SAIGON - QUY

Kính cung QUI-VI dâng rõ. Tiệm tôi có 30 tho'RẮC-KÝ giao BONG-GIAY, LA
NON theo kiểu ÂU-CHÂU kim thời. GIAY dâng hàng DA-TÂY hat, NON làm bão
GAY-MÓP thiệt nhẹ, lợp NI-XÂM, BỐ-TRĂNG và BỐ-VÀNG đồ kieu. Tôi cũng có thư
KHẮC CON-DẤU DÔNG VÀ CHẠM MỎ-BIA DA CẨM-THẠCH BÊ-MÃ. Tôi có BẢN-SI Ở
LỤC-TINH thiệt mieu, dà có mieu vi rất tay cay và khôn ngui NON VÀ GIAY châ tui
lam thiết kỵ cung và giá lại rõ hơn chỗ khác nua. Tôi cũng có BẢN-GIAY-HA DA
LÂNG GIEP DA-LÂNG VÀ NHUNG dâ màu GUOC BẮC-KÝ SƠN-DEN QUAI-NHUNG QUI
VI xa xin viết thư về thương nghị tôi sẽ hồi ấm lập tức có giá BÁN-Si riêng thiệt re
xin chư tôn chiếu cung cho việc buôn bán của BONG-BANG ta được thịnh lợi trong
lúc cạnh tranh này tôi hết lòng cảm ơn.

NGUYỄN-CHÍ-HOÀ, Kinh mời

GARAGE

TRẦN-DẤT-NHĨA

Cantho - (Cochinchine)

SỬA CÁC THỦ MÁY:

Xe hơi, tàu hơi, máy lửa, xe máy
máy may, máy viết chữ, máy nôi, tui
sắt, vân vân.

Công việc làm kỵ lường, mua mả
giá rẻ.

Có trữ bón vò xoát xe hơi, xe kéo,
và xe máy, máy may hiện Singer và xe
kéo mới.

Dầu nhớt, dầu súng. Dầu phụ tung xe
hơi và xe máy vân vân.

Làm làm stroog nhà và hàng rào
sắt.

Quản Hiệp Xưởng kêu là BanXưởng

ÜGAN CHỢ CANTHO
Chủ tiệm: Ngô-Bùi

Kinh cáo:

Kinh trình cho qui vi dặng tường:
Thu day tiệm tôi có bón hàng ian, hàng
sát, và Thuốc bắc; cách buôn bán châ
lòi và cách tiếp rước mỗi hàng từ c
thi ai ai cũng biết, nhờ vậy mà tiệm
tôi bón vững lâu dài hinh đê dặng gần
50 năm.

Ngày nay bón tiệm tôi làm tờ
giáo kèo lanh bón các món dâu, của
hàng "Compagnie Asiatique Saigon" vi
dầu của hàng ấy thương hàng và xi
ré hơc các nơi. Dầu xe hơi kêu là
Essence, dầu nhớt đồ thứ, dầu lửa hiệu
của Cà, Mô, Ne, cái Mô, Chú Tháp, den
cây lòn nô có mòn trống và mòn dâ.
Như Qui vi có ẩn dùng sai người đến
tiệm tôi mua thì rõ.

Xin Qui vi chiếu rõ.

Nay kính, Ngô-Bùi

Lời rao

Tại làng Vinh-Phước, thuộc Chau
Thành Sông, nơi miếng g thô cũ số đia
hộ 49, số hou 34, có một cái mả
song-hoa làm bằng ó-được, từ ngày
M. Phạm-thé-Thu mua đất ấy làng; hò 23
fевриен 1916, sau bón lai cho tôi, từ ấy
đến nay, không thấy ai đến thăm
viếng.

Nay hỏi Vợ-sanh Chau-thanh day dời
cái mả ấy nêu tôi rao lời này, như ai
con cháu có ngàn châng đều chi phai ra
mặt cho mả, hàng không, quâ kí 100
ngay kề từ nay, tôi sẽ lấy cốt dời về
ngiài địa của làng.

Sadee, le 1° mai 1922

PHAM-VÂN-THU

Bởi cảng ti sỹ dài, i-đi-thêm mòn sang
người thêm sút sang bê-hàng hep
Và i-đo-ti kinh loi cũng kêu
người già đã già: qui vi nón cò mả
nâng bà cha me chôn noii el-đu thành
tâ-thi, sốt mây sốt đất số 122, 121, 120,
130, 131, 134, 131, 111, 115, 116, tôi
phai lấy cò dò tên nòi khac tu day
và sau lòi sô cho mòn nay số đất: dò
hang kỵ bá-thang phai lấy cho tôi và
sau nay tôi cho qui vi bay ràng rõ
Trát quát lòn Béc-phû, số N 197 đê
nay 20 Avril 1922, iao cho i-tuong
q. An Tânn day lòn yết ti số đất số
122, bô nhớn dàn hay phai lấy cốt trong
sô lết áy đem di chô khac k'y cho nô
tháng, dặng quát trans sir Trancheset
c'nhâ, nêu quâ ta-e m' không v'ndi thi
chiliduy khô g dâng kêu nòi chí bêt.
Cántho, le 23 Avril 1922

Nuyễn-Van-Nê

Propriétaire à Cántho

oghi cung dâu, dâu muôn k' k' sa
cho xiết. Cát-dâm Sân-Kết xong, nàng kêu
anh ch'ong là Lưu-dâ-Đao, bac con g'oi tại nhà
lai theo phép, nhưng bao r'ng xâu ch'is
khô kh'ong biết l'nh dâu, tim kim h'et
phang mà kh'ong g'ap đượ. Dao c'ng
c'it thât d'ap l'oi, rằng: em m'h'et
dich th'an d'eo nh'at mà giao xâu kh'ia k'ia
s', nhưng h'oi vi c'it, i thời c'it, kh'ong
ch'ia nòi. Ngờ dâu ch'it cách có m'ay gi'et
m'oi l'oi xây ra s' b'ut thường như thê;
v'ay h'om nay em tôi d'at th'ac r'oi m'oi dâu,
nhưng bao giờ thi'ien c'it v'ay là em
dâu tôi, thời h'ay à l'at d'ay, v'ay ch'ong tôi
lai k' biết điều, xi i-biet s'c, h'oi l'oi gen'oi
d'ay. Anh ch'ong na i x'c i-thi nay. N'oc
c'ng kh'ong nghe, d'ap r'ng: c'it d'ay
c'it d'ay, kh'ong l'at d'ay trai l'oi, c'mac
t'oi với ng'oi trời ch'ia s'c.

N'oc làm l'et v'ay, dia tu gi' b'ut
ra, ai tr'ng thấy cung ng'oi ng'oi, l'at
chi b'ut ch'ong ng'oi d'ay thu' g'inh,
tran ra tr'et tram n'ay, mà n'oc c'ng
c'it kh'ong ch'ia l'ay.

Con r'ng

An Phong

Bijouterie-societe de Chine
et du Tonkin
CAO-LANH

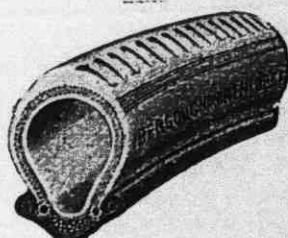
Kinh trình cung lục chau Qui khach
dang ro: tiem tot mua ban hon nam nam
ban rong hang tau, nhung la van xuay
lanh nha, cung la hang vang, mua den
den dien lang thiet loi, khong he trai loi
chac y, vi tot mua ban da lau, nien
tai bat sure hia chon thu nhieu, nhieu
tot va hot chien tot, nen va noi khac
da cam chau, bao tu cac, cung xai lue
soan bac thao, tu soan thuong hao
deu co du thur, con hang bac nhieu, hang
khung the bi kieu hang den lai, va
tai; tot ban lai te, Gom do mat trang nhu
the, luong-luoc du thur, tai lanh tai
Ha-noi, nhung quai khach muon mua vat
chi dung xiu voi thu deu, thi tot se giri
do lai len, nhung vi nao muon mua nhieu
ma ban, tai tinh gia rat nhieu, hang tot
giri contre remboursement.

Cao lanh: Nguyen-xuan-Truong
Cao bach

TIỆM
Truong-van-Hanh
saderc

Có bán xe máy mới và cũ đồ phụ
tung xe máy và sửa xe. Lành thấp
mười dến khi dát (carbure) theo cuộc
quan, hòn, tan, tê, kỵ yên, tàn gia, ba
tho, khán den bang nhiều tay và khán
hung tot thuong hang, bá mớ và bá
lè và ruột xe máy hiệu Michelin, giày
hàm-đá cù đồng theo kiểu kim thời.
Qui đong o xa muon mua do phu tung
xe may, thi xui tho cho tot. Tot sá g
loig kỵ luong mà iai Contre-
Remboursement nghĩa là dóng bao nhá
tho mà báh dát và tot cho gia do phu
tung in säng bang chur quôc ngir (Pris
courant)

Truong-van-Hanh.
Cao khai.

Có bán
Võ xe thuong häng
mít Pneu Bergougnan

Võ xe keo moi cai, giá là	8\$ 00
Ruot xe keo moi cai giá là	2, 50
Võ xe may moi cai giá là	2, 80
Ruot xe may moi cai giá là	1, 60

Ai muon mu xin do noi M. Tran dac-
Nghia. Quan-ly An-quan An-ha Cantho

Hội bạn thanh niên

Muon lanh dang sac duc bay xem
ruyen: LÔI BƯỚC PHONG TỊNH.
Chuyen co ba JEANNETTE & Vloblog
Gia moi cuoi la 0, \$30
Ai muon nhieu thi co hué hong 20 %
Co trai bau tai An-quan An-ha Cantho
và tiem Bui-hieu-Huon Cantho;

Quyền Tự tung thê lệ

Quyền tự tung thê lệ là một quyền
sách tốt hữu ích cho những người có
việc kiện thưa đến tòa, cùng hết thây
những người làm dân nhà nước. Sách
day cai thay 134 trang, nói về sự kiện, bài
nai và nhập vào vụ kiện, về án toà, án
khiếu kiện và cách kháng án, sự giải
cách kháng án oan và tra xét trong việc
không án, xin phái án tòa sơ, phái án
về Đại-phiap, biến tịch để lập
vật, sự báu kiện án chia thanh
cơm, và sự gian, tham...v.v., còn nhiều
khi rõ ràng không thể kể hết.

Sach day cai thay 134 trang, nói về sự kiện, bài
nai và nhập vào vụ kiện, về án toà, án
khiếu kiện và cách kháng án, sự giải
cách kháng án oan và tra xét trong việc
không án, xin phái án tòa sơ, phái án
về Đại-phiap, biến tịch để lập
vật, sự báu kiện án chia thanh
cơm, và sự gian, tham...v.v., còn nhiều
khi rõ ràng không thể kể hết.

Gia moi quyển 1,30
Phu them tien giri 0,24.

Xin doi tho cho M. Tran-dac-Nghia
Quan-ly An-quan An-ha Cantho

Dip tot

Có bán 1 cái xe Bebe Peugeot, bão
may, ó đèn ái khí và Dynamo, cùn tot
am, giá 15 mat.

Hội M.LA-van-Sinh
Truor g ton (Cantho.)

TRẠI THU MOC, CHAM VA CANH MUON
Nguyen-long-Thao

TAI CHO LAITURE (PUDUNG COLONIALS)

Sang tau gan 10 nam roi, tang thao
nhieu kieu khieu le.

Có doi g sáng và bao da các thứ hàn
an: dài, ván, tron vuon khéo la. Th áo
tron hoặc có kiến soi măt, 2 măt, tă
thor tron can, tă de sach và đe rượu. Bao
viết, bao rura mat cùng bao salon tron
bo. Ghế truongký, ghế ngô i nhiều kiêm
Vàng gỗ một tấm liên chung orage
thường, chung tiện hoặc chung voi đoi
Biển hông son mài và cần. Khay, hộp
chung đèn, dài kỵ.

Những món kẽ trên đây dùng bao
dan mít: Trắc, gỗ, camla mít đóng
chế kiêm kim thời.

Kinh moi qui ông qui bà muon mua
hay là đặt món chi thi tot sang long lam
theo vira ý. Trai tot cung có lanh lam
bao lam thanh vong can chen son thep
Nguyen-long-Thao
Cuu nhon khinh cao

Nhà ngù và nhà hàng
bán cơm tây

HIỆU: TÂN-PHAT-LỢI
ở đường Ba Maspero gần cầu tàu lực
Tinh (SÔC-TRĂNG)

Kinh thich quai khach nêu có việc di
soc-trang tot lòi đường xin dùng huc
phé lại nghĩ nơi tiem của tôi: Cố phòng
ngu tính vi khoản khoái, lại có quai này
và den dien; tăc mít lòi là dù dát cần
tòi có bán các thứ rượu và cơm tây: việc
nêu lại càng kỵ luong mà cù do theo
cách Vô-Sinh.

Có nhau khach có muốn xin dùng cơm
Annam xin cho tot hay trước mỗi giờ
thi tot dùng sang long lam cho vira ý.
Xin Quốc khach chiau cai den, tai lanh
lam them chua.

Cuu nhon: Tự Cảnh kinh mới.

Khương thời dit

Tran-van-Gong

178 180 Rue Angelus 178 180.

Tiệm tot co lam do nř trang (Bijou-
terie), đồ hán, và có hán những đồ phu
tung xe hơi, xe máy và xe kéo xin kẽ
ra sau đây:

Kiên vàng, neo, chuỗi, bông, cà rá, đồ
lâm dát thur. Đầu ống súng sên (sesseve-
Shell) dầu máy (buile pour automobiles)
mít bò máy xe hơi (Michelin et GOODRICH)
và ruot xe máy hiệu (Michelin và Hutchinson) vă
xe kéo tien (Michelin) thứ hai bo (2 tien
les thứ ba 3 toles).

Xe máy hiệu (bò ro) (PEUGEOT AL-
CYON và HERCULE), có ban đồ dầu
mít (écaillit) lurgé cuoi dầu dát thur và
dát của dám (DAME) giay tay giay annam
dát thur xá hong (savon) pha dát mít
muon ben tay lai (Commande en France)

Argo Cuampagne, ruot Chao do và
trang muon ben tay (vin blanc et rouge)

Xe hơi hiệu (OVERLAND & places)

Moteur Canot 8 H.P.-et 8 H.P., Máy Canot
18 mít lực và 8 mít lực (CAMION) 2 ton-
nes, xe Camion hai ton. Máy bom nứo
(Pompe Hélée pour eau) Canot đồng
sóng rát.

Bô bắc kỵ, ghế xit du, ghế tă, đồ
máng nón và đồ mảng áo (Hercule, por-
te manteau, porte Chapeau, Chaise tho-
net).

Xa hông bắc kỵ (Savon noir) và nước
hồi rươi nhà (Phenolin) hông den khit
(Ampoules électricité) 220 vol. 8.

Những đồ tự tung xe hơi, hiệu (Ford
Dodge Overland.)

Những đồ tự tung xe hơi, hiệu (Ford
Dodge Overland.)

Gia moi quyển 1,30

Phu them tien giri 0,24.

Xin doi tho cho M. Tran-dac-Nghia
Quan-ly An-quan An-ha Cantho

Nay kinh

Cuu nhon: TRAN-VAN-GONG

Bijouterie PHNOM-PENH

Cao bach

Có bán cango
viết "PORT
PLUMES & RESIN
WING" ói viết
hang vang thiêt
cao "PLUMES EN
OR CONTROLE"

14k khong
set khong mieu
Cokhau (AGRAF)
mot dathibul
viết, von diau
kia thi viết chi
PORTKINS); cō
phu thiem i
hộp nhô dụng
năm cộng chi
đe thay. Cây
viết này nêu
gia giu xai
mười năm
khong hư.

Xin ditz
tường rang chay
viết này gióng
theo cango viết
năm chí, một
đang của
khách

ve
giá

0\$50

Mua n. uyên lô
vô hau lat tang
inh zia nhe
hơn ubihi.

Cang có trú
hán mực styl-
ographique bleue black
thứ tot.

một

ve
giá

0\$50

va

mau

lam

SAIGON

Nhà in Hau
Giang CANTHO

Chân Hưng Thái

BOULANGERIE - EPICERIE

Rue du Tribunal
CANTHO-VILLE

Kinh trinh cung qui vi dát tường
Bản tiem có bao hanh nř ngoi, đồ xia
vi, các tăi rượu Tây và cũng có lanh
sira dát với lop dát.

Gá dinh re.

Như qui vi có cần dùng các món
đá kẽ trên đây, xin doi giri den Bán tiem
sẽ hót long tiếp tuoc, và sẽ làm vira
long qui vi luôn luôn.

Xin qui vi chiu rõ. Bán tiem rất
hạnh-ham.

Nay kinh
Chân-Hung-Toai kinh mới.

Ngò cung Dong Bang

Tuong "Kim thach ky duyên" là mít
ang van Quoc Am nén do, nén buu
truyen hanh tho, cung mot nha dai-cia
va i-chuong là: ông Tho-khoa-Nghia
Bo.

Bô tuong này chia chit mít
đau có giải nghĩa rõ ràng ở dưới mỗi
truong, thiép, kieu lam.

Gia moi cuon ..... 0\$80

Phu them tien giri... 0,20

Gia tien ay so voi va -chirong. Ông
Tu-khoa ngi lai đây, thi tuong con re
lai mot bô tuong huc ich và có thể
giúp vui el o Qui ông; Q i bá trong con
roi ranh.

Có trai hán tại nhà in Hau-giang Can-
tho. Ai mua nhiều, từ 10 cuon sap lên
sẽ có hué hong 20%.

Xin cai bá, ac co huy dan tem
mot, lon thi biết.

Nay kinh
Cao van-Hy chukhái.

XIN LUU-Y

Ký tau ARMAND-BEHIC chuyen roi
day, tại ENTREPÔT DE VINH LONG
có lòi những hàng hóa như sau đây:
Trai tau riem-ditong (Prunier, foyers
glace).

Tú hóp một kilo, nř kilo và phan tu
kilo. Thát là thát súng cún nước Lang-
an, gia vi chép nř ngon lam, hă và nř
cho mít ngon, hành dát, mít manh
dát lam, rát qui, cát hóp lam rất chín
chen và khieu và rong.

Xe máy "ALFA" và HERCULE

Dâ phu tu g xit kien nř: Bánh-xe,
nhấp-xe, tum-xe, vi-xe, tăm và dát ván
ván.

Cá thay giá hàn y với các hàng lớn

Saigon, mít lai có khí và hau nř

Xin chiai ton quan cõi, mít vien tiếp

công nhâ này một chuyen, và hiết người

đi, chieu dài là thay iao.

Cát nhon: Nguyen-thanh-Diem

Cao khai

Xin ghé mat!!!

Một quyền sách rất hữu ích

Mày ông nřong chuc đang
hành sự trong việc quan, muôn
cho koi lâm lỏi và khôi bì thiêt
hại, lai có quyền thi hành như
Trưởng-Tòa thi nên mua quyền
sách Quốc-ám của ông Dương
van-Mén kêu là "THUC-KIÉU-
MÔT" có quan Nguyên-soái Nam
ky phé cho phép in ra bàn.

Gia mít quyền 3,500 phu tiêm
tiền giri 0\$24.

Sách này có 156 truong, dù các
thuc-kieu: Yết-thi, tờ-vi, bảng, lời
truyen rao và phúc báu để
cho Huong chuc dùng mà giao
trát tờ và thi hành án vé việc hộ
người Bón-quốc.

Một minh nhà ni Hau-giang
cô tru mà thời.

Ai mua nhiều vé bán lại từ
10 cuon sap lên sẽ cho hué hong
30%.

Tiệm khac con dâu

Kinh trinh cung qui vi dát tường
Bản tiem có bao hanh nř ngoi, đồ xia
vi, các tăi rượu Tây và cũng có lanh
sira dát với lop dát.

Vậy tôi là don, lai số 96, công đường
Pellerin vẫn chuyên nghề khac con dâu
đóng, cao-su, bau-dong, bau da, cảm
thien dát mít, có hau dát, ac thu con dâu

Tay giri lai, như là Dateur, Numero
teur, Pohote, Composteur, etc... v.
bán đồ phu tung theo cuoc con dâu
gia re, dát mít, lam man, co in Catalogue
de giri coi khac con dâu qđi khach
muon can dung kien nao thi xin kiet tho
cho tot lai Catalogue lgoa kien mà dung
tai se hét sur lam cho vira y các qui
khach.

TRAN-DUY-BINH
Graveur — 96 Rue Pellerin — Saigon

Thanh-Phat Cantho

Tiệm Thanh-phat mới dát vé đường
Kinh-Hap (Cantho) có bán đồ các thứ
hang-Tay, hang-Tau, hang-Bau.

Lanh-Bac-de (lanh-quan) lava và long
coi thuc hep hau coi thuc long khai từ 6\$
tới 7,50 mít cay 2 quan;

Xuyet, lila hoi ga từ 8\$ tới 9 mít cay
2 quan;

Lua coi do den từ 12,000 tới 14 mít
cay 5 quan coi du;

Lua quay coi den từ 8\$ tới 9. mít
cay 8 quan coi du;

Sa heo den từ 8. tới 9,50 mít cay
do dai;

Satin, cảm nhung, nhung nau và nhung
mon hang la;

Món lớn nhỏ da, da, da, da.

Nón ol, nón trắng, giay he, giay tay
da